

ВЕЛИКОЦЕПЦЕВИЦЬКИЙ СВЯТО – ПОКРОВСЬКИЙ МОНАСТИР

Великоцепцевичський Свято – Покровський монастир

Важливу роль у громадському житті села з давніх-давен відігравала церква, відвідування якої вважалося обов'язком кожного християнина. Із тих даних, які можна назвати достовірними, відомо, що в селі Великі Цепцевичі уже на початку 18 ст. була дерев'яна церква Святої Покрови, де знаходились старовинні ікони з 15 - 17 століть, стародруки й остатки колись великого архіву.

Але у 1990 році церква згоріла дотла. На жаль, згорів церковний архів та старовинні ікони (хоча є й версія серед люду, що їх викрали зловмисники, а пожежа – це спроба замести сліди). Про одну із них є така згадка в 2 томі Історії української культури: " Нечисленні пам'ятки волинського малярства другої половини XVI ст. вказують на продовження традиції середини століття. Найхарактернішим прикладом можуть бути царські врата з навершшям з Успенської церкви у Клесові (РКМ).

Прихожани біля старої дерев'яної церкви

За стилем вони належать до останньої чверті століття, продовжуючи лінію, відому з мініатюр Пересопницького Євангелія. Дальший розвиток цієї традиції дає датована 1595 р. монументальна "Богородиця Одигітрія з пророками" з церкви Покрови Богородиці у Стрільську фундації Анни з князів Гольшанських Мильської — єдина пам'ятка з документованим походженням із середовища княжої верхівки Волині.

*Братія Великоцетцевицького
Свято-Покровського монастиря*

Вона, безперечно, наслідує іконографічний тип, найкращим зразком якого є ікона з церкви св. Параскеви в Буську.

Тісний взаємозв'язок обох пам'яток беззаперечний, що ставить питання про їхні спільні корені, які, мабуть, слід шукати поза межами українських земель.

Цей висновок стосується також "Спаса" 1593 р. (РКМ) з церкви Покрови Богородиці у Великих Цепцевичах, який демонструє розвиток почерку майстра в напрямі наростання малярського начала, що неминуче веде до нової малярської системи"¹.

В старій дерев'яній церкві знаходились ще древніші ікони. Наприклад ікона Спаса-Пантократора, що є "взірцем втілення естетики високого константинопольського стилю"². Це був особливий тип візантійської невеликої ікони, що наближалася до мініатюри рукописної книги. Властиве візантійській іконі кінця XIII - початку XIV ст. наближення до мініатюри за стилем і розмірами найбільш притаманне творам Майстра з Ванівки.

Та вже на Покрову у 1992 році почали правити у новій церкві. "23 квітня 2002 року під головуванням Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнішого Митрополита Київського й всієї України Володимира у Свято-Успенській Києво-Печерській Лаврі відбулося чергове засідання Священного Синоду Української Православної Церкви. Священний Синод УПЦ благословив відкриття Свято-Покровського чоловічого монастиря в селі Великі Цепцевичі".³ У цьому ж році Державним комітетом України у справах релігій було зареєстровано в с. Великі Цепцевичі Свято-Покровський монастир, настоятелем якого і сьогодні є ігумен Антоній (Грибан).

Наш храм новий, у ньому потрібно виконати ще багато малярських робіт. Більша частина храму вже розписана народними майстрами.

Окремі ікони ігумен Антоній пише сам. На іконах багато світлих кольорів, тому мабуть в кожного прихожанина виникає думка: "Хай би церковні благо-

¹ <http://www.filosof.com.ua/>

² Мультиверсум. Філософський альманах. - К.: Центр духовної культури, - 2004. - № 43.

³ <http://www.svetilen.ru/>

дать і молитва торкнулися всіх нас, зробили нас чистішими духовно, мирними і добрими".

Є ще із села дуже цікава родина Мельників. В сім'ї четверо братів і всі четверо – священники. Непросто було у часи тотального атеїзму вчитись на священника. А тому, виношуючи десь у глибині душі потаємну мрію служити Господу, усі сини Мельників здобули спочатку мирські професії. Два з них – Святослав і Анатолій — і сестра Лідія стали ветеринарами. Павло пішов в кооперативний технікум. Віктор навчався у медучилищі. З дипломом фельдшера-акушера працював на "швидкій". А в армії – санінструктором, начальником аптеки. І вже опісля пішов в духовну семінарію у Ленінград, потім в академію у місті на Неві, яку закінчив екстерном за три роки.

– У 1982 році я отримав парафію у прикордонному селі Поромів Іванівського району, змінивши там старенького отця Івана, — повертається у спогадах до початку трудової, так би мовити, діяльності, протоієрей отець Віктор. – Це був не простий час – храм занедбаний, прихожан – небагато...

Пригадую, якою сенсацією стала для наших сіл (у Поромівську парафію входили ще й Млинище, Лежниця, Петрово) з'ява молодого ерудованого священника, який своїми проповідями спонукав не одного безбожника звернутись до Біблії, а то й переступити поріг храму.

По-новому, злагоджено і піднесено заспівав церковний хор, яким взялась керувати професійний регент матушка Клавдія. До церкви потягнулись люди. І багато з них, вірні своєму духовному пастирю, ще довго їздили за десятків кілометрів у храм Преподобного Симеона Стовпника міста шахтарів, куди перевели Мельників. І одну, і другу церкву доводилось отцю Віктору відновлювати. Тому з священницькою наукою паралельно освоював і столярство, і малярство, і різьбярство. Свято-Воздвиженський храм Нововолинська – третій на житті отця Віктора.

"Усі Мельники надзвичайно обдаровані. Як кажуть, сиділи поблизу, коли Всевишній роздавав таланти. Услід за найстаршим усі троє закінчили Ленінградську духовну академію і наставляють парафіян на путь істинний. Але кожного з них знають ще й у інших іпостасях. Варто хоч раз послухати

неземного звучання оперний голос отця Павла, аби переконатись у ще одному його покликанні. Пише він пісні, музику до них і виконує їх на багатьох концертах.

Анатолій у далекій Канаді зініціював відкриття семінарії, де сам викладає майбутнім священнослужителям літургіку. Святослав відомий як будівничий. Обновивши у Кронштадті храм Володимирської ікони Божої Матері, реставрує знаменитий Морський Собор.

Може гордитись не лише синами, але й внуками дідусь Віктор Іванович. Двоє з них – Апполінарій і Владислав — освоюють церковну науку у духовних академіях.

Доповнюють священицьку родину Мельників три двоюрідні брати – Павло, Андрій і Анатолій, які служать у храмах Волині"⁴.

⁴ Волинь. Електронне видання №293, 18 січня 2005 р